

המליך אות ס' בחודש כסלו רומז על נס חנוכה

אגיד"ל אלכז"ע אמ"ה קמו"ה זר"ת ועס י"ד עולין ביחד אלף קי"ח כמנין שמע ישראל ה"א ה"א, לכן משימין היד על העינים בשעת אמירת שמע, די"ד עם שמות ה' אלכז"ע עולין כמנין שמע ישראל ה"א ה"א עכ"ד הנפלאים.

ולזה יש י"ד אותיות בג' תיבות וישכ"צ במקו"ס ההו"א, להורות שקרא ק"ש שגרמו ציד, דיד עם ה' שמות האלכז"ע עולין אלף קי"ח כמנין שמע ישראל הו"ה אלהינו הו"ה אחד.

יעקב צפה שמושה לא יכנס לארץ וביהמ"ק יחרב

ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה, אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים (כ"ח י"ז) וצמד"ש רבה איתא (ס"ט ז') מלמד שהרבה הקב"ה ליעקב בית המקדש בנוי וחרב ובנוי.

ויתבאר, דצמד"ש (ואתחנן) איתא ואתחנן למה כדי שיכנס לארץ, וי"ל כוונת דמ"ר היה סבור שאין הקב"ה מו"א קדושת א"י לחו"ל, לכן בקש לכנס לארץ, אבל אי הקב"ה מו"א קדושת א"י לחו"ל אין לו טענה ליכנס לארץ, כיון שגם בחו"ל יוכל להרגיש קדושת הארץ, וידוע שאם משה היה נכנס לארץ, היה הוא בונה את ביהמ"ק ולא היתה יכולה להיחרב, דמשה ודוד לא שלטו אויבים צמעה ידיהם כמו"ש בצמכת סוטה (דף ט.).

ורש"י כ' (כ"ח י"ג) עה"פ הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה ולזרעך, קיפל הקב"ה כל א"י תחתיו, רמז לו שמהא נח ליכנס לבניו כד' אמות, והשתא יוצן איך ראה יעקב חורבן, דכאן שהיה בחור וחרן הוא בחו"ל, ומ"מ קיפל הקב"ה א"י תחתיו, ע"כ שהקב"ה מו"א קדושת הארץ לחו"ל, כמו"כ יוצא הקב"ה למשה קדושת הארץ לחו"ל ולא יכנס לארץ, ולא יבנה ביהמ"ק ויכולה להיחרב, לכן בזה שפיר ראה החורבן.

קודם שישב לאכול יהרהר בתשובה

וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכל וצגד ללכש (כ"ח כ') הטעם על ונתן לי לחם הוא תציר.

ויברא דצנמח דוד להרה"ק מדינוב (דף רנ"ז) כ' שקודם שיכנס לאכול יהרהר בתשובה, ורמזו בקרא באיוב (ג' כ"ד) לפני לחמי אכתי תבוא, שיאנח על עוונותיו לפני שאוכל לחם, וכן איתא בחסד לאברהם, והטעם דאכילה הוא במקום קרבן וקרבן כריך וידוי, לכן יהרהר בתשובה קודם אכילה שהוא כקרבן.

בספד"ק בני יששכר כתב בחודש כסלו המליך אות ס' בשינה, ובע"ה יוצן דבעל הטורים (תולדות כ"ו כ"ב) כ' עה"פ כי עתה הרחיב ה' לנו ופרינו בארץ, דהיונים גורו שלא יטבלו במקוה למונעם מפו"ר, ונעשה נס ונודמן מקוה לכ"א וזהו ופרינו בארץ ע"כ.

ובפרשת בראשית (ב' י"ח) כתיב ויאמר ה"א לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו, ואיתא בתרגום ואמר י' אלהים לא תקין למהוי אדם בלחודוהי אעביד ליה סמך לקבלה, הרי שאשה מכונה סמך, ובצריאת חוה כתיב צפרשת בראשית (ב' א') ויפל ה' אלהים תרדמה על האדם ויישן ויקח אחת מלעצתיו ויסגר בשר תחתנה שע"י שינה של אדם הראשון ברא זוגתו.

ולזה המליך בחודש כסלו אות ס' בשינה, לרמז שהיונים מנעו את בני מלשא אשה שנצרכת משינת אדה"ר, ואשה היא סמך לקבלה.

פרשת ויצא יש בה קמ"ח פסוקים כמנין פס"ח

בפרשת ויצא נמסר קמ"ח פסוקים חלק"י סימן מחני"ס סימן.

ובע"ה י"ל שקמ"ח פסוקים, פס"ח סימן שעולה ג"כ קמ"ח, דבספר לז אריה הקדמון (שמות) הביא מדרש שגלות מצרים נגרס ממה שיעקב אבינו הביא לשון תרגום בתורה, כמו"ש צפרשתנו (ל"א מ"ז) דיעקב עשה ברית עם לבן וקראו גלעד ולבן קראו יגר שהדותא לשון תרגום, ולכן הלכו לגלות מצרים כמו"ש צפרשת וישב (ל"ז כ"ה) והנה אורחת ישמעאלים באה מגלעד, ר"ל ממה שיעקב קראו גלעד הוליכו את יוסף למצרים ושצטי י"ה הלכו אחריו למצרים בגלות עכ"ד.

והנה מגלות מצרים נמח שהקב"ה פסח על צתי בני צנפן את מצרים, ולזה נמסר פס"ח פסוקים צפרשת ויצא, שכן צפרשת זו מציו סיצת גלות מצרים מתיבת גלעד ואח"כ נעשה מזה חג הפסח.

וישכב במקום ההוא וקרא ק"ש שעל המטה

ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאצני המקום וישם מראשתיו וישכב במקום ההוא (כ" י"א) כשתדקדק תמצא בג' תיבות אלו וישכ"צ במקו"ס ההו"א יש י"ד אותיות.

ויש לומר שמרמו שקרא ק"ש שעל המטה, דבספר הנפלא שמועה טובה מהגה"ר ר' חיים שלמה מקאסאן ז"ל כ' צפרשת דברים, טעם שמימין היד על העינים בק"ש, דחמשה אלכז"ע היד הם

וזה עמון ברמו ומאשר לאצו עשה את כל הכבוד הזה, את כל הכבוד הזה ר"ת הו"ה שמאחורי הו"ה היתה זאת ואין זו שום נסיון רעה.

בבית לבן שמר יעקב רק שבת ולא תוספות שבת

במדרש (מוצא בדברי יואל עמוד ז"ח) איתא כל זמן שהיה יעקב צדיק לבן לא שמר אלא שבת.

ובע"ה יתבאר, דמדרש רבה (ב"ר י"א ז') כ' ר' יוחנן בשם ר' יוסי בר חלפתא אמר, אברהם שאין כחצו בו שמירת שבת, ירש את העולם במדה, שנאמר (לך לך י"ג י"ז) קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה, אבל יעקב שכתב בו שמירת שבת, שנאמר (וישלח ל"ג י"ח) ויחן את פני העיר, נכנס עם דמדומי חמה וקבע תחומין מצעוד יום, ירש את העולם שלא במדה שנאמר (ויאל כ"ח י"ד) והיה זרעך כעפר הארץ ופרגת ימה וקדמה לפונה וגבה.

וביאר בספר מעשה רוקח שיעקב הוסיף מחול על הקודש כמו"ש קבע תחומין מצעוד יום, שקבע תחום - זמנה של שבת צעוד יום, והמשיך קדושת השבת לימי החול, ובשכר זה זכה להמשיך קדושת א"י גם לחו"ל מדה כנגד מדה, וז"ש יעקב שכתב בו שמירת שבת בתוספות מחול על הקודש, ירש את העולם שלא במדה, שזכה לקדושת א"י גם בחו"ל עכ"ד.

והרמב"ן כתב בפרשת תולדות (כ"ו ה') עה"פ עקב אשר שמע אברהם קולי, שהאבות לא שמרו את התורה אלא בא"י אבל לא בחו"ל, ומה"ט לקח שתי אחיות, ולכן מתה רחל קודם שחזר יעקב לאצו לא"י, שלא יבנו יעקב לארץ באיסור של שתי אחיות, והנה אלו היה יעקב לאצו מוסיף מחול על הקודש צדיק לבן, והיה ממשיך קדושת א"י גם לחו"ל, היה צריך לשמור התורה גם בחו"ל כיון שיש שם קדושת א"י, ולא היה ראוי ליקח רחל ולאה, לכן לא הוסיף צדיק לבן מחול על הקודש, ושז לא היה ממשיך קדושת א"י לשם, ולא היה שומר שם התורה כדעת הרמב"ן, והותר לו ליקח שתי אחיות,

וד"ש במדרש כל זמן שהיה יעקב צדיק לבן, לא שמר אלא שבת אבל לא תוספות שבת, כדי שלא ימשיך קדושת א"י לחו"ל, ושז לא היה צריך לקיים שם התורה והיה יכול ליקח רחל ולאה שהיו שתי אחיות שעמידה התורה לאסור.

ובספר קדוש ישראל (ח"א עמוד קל"ו) ביאר בזה הקרא בפרשת שמיי (ט' ז') קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עולותך, בעת שאתה מתקרב לשולחן שהוא במקום מוצא לאכול, עשה תראה לתקן את חטאתך ואת עולתך שיהיה להם תיקון ועליה.

ולזה נמסר על תיבת ונתן לי לחם תציר, שקודם שיצא לאכול יהיה בתיבה, לקיים לפני לחמי אנתתי תבוא שזה מעורר שצירה.

השרוי בלא אשה שרוי בלא תורה

ויעבד יעקב צרחל שבע שנים ויהיו צעיניו כימים אחדים בזהבנות אתה (כ"ט כ'), וכתב בהיכל הצרכה שפסוק זה עולה ב' אלפים תע"ו כמנין שמע ישראל וצרוך שם, וכן הוא בספר בני שלשים.

וי"ל דבספר אונטרות הגאון ר' יצחק אייזיק חצר (מערכת אחד) הביא בשם הגר"א, דשמע ישראל וצרוך שם רומזין לתורה שכתב ותורה שבע"פ, דה' תיבות ראשונות של שמע ישראל ה' אלהינו ה' הם כנגד ה' חומשי תורה שכתב, ו' תיבות של צרוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הם כנגד ו' סדרים של תורה שבעל פה, ותיצורם הוא על ידי תיבת אח"ד שעולה י"ג, שהם י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן מתורה שכתב לתורה שבעל פה עכ"ד.

ובמסכת יצמות (דף ס"ז:) אמרו השרוי בלא אשה שרוי בלא תורה, לכן בשעה שהכין עצמו לישא רחל ויזכה לתורה, נרמו בו שמע ישראל וצרוך שם שנרמזין בהם תורה שכתב ותורה שבע"פ.

ברכת ה' הוא תעשיר ולא תוסיף עצב עמה

וישמע את דברי בני לבן לאמר, לקח יעקב את כל אשר לאצו ומאשר לאצו עשה את כל הכבוד הזה (ל"א א') הנה ר"ת א"ת כ"ל ה'כבוד עולה כ"ו שם הו"ה יתבאר.

וי"ל דבלב אהרן ויאל (דף רל"ה) כתב שצני לבן אמרו שעשירות של יעקב היה עפ"י טבעו ומשלו של לבן, וע"ז אמרו שנסיון העושר הוא גדול מאד ולא יאל טובה מעשירות כזה, כי יש לו מנה רונה מאתים, אבל האמת הוא שהיה מידו של הקב"ה, וע"ז אמר החכם מכל אדם בספר משלי (י' כ"ב) ברכת הו"ה הוא תעשיר ולא תוסיף עצב עמו, וביאר במלודות דוד, ברכת ה' - הצרכה שנותן ה' היא מעשרת את האדם, ועם הצרכה ההוא לא יצטרך להוסיף עוד עצבון ויגיעה להרבות הון כי יהיה די לו בהצרכה הצאה עכ"ד.